

9 Μαΐου, 1990

(ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ/στής)

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΑΛΛΕΝΟΥ, ΑΝΗΛΙΚΗ, ΔΙΑ ΤΟΥ ΠΛΗΣΙΕΣΤΕΡΟΥ
ΦΙΛΟΥ, ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΗΔΕΜΟΝΑ ΤΗΣ
ΛΑΜΠΡΟΥ ΚΑΛΛΕΝΟΥ,

Αιτήτρια,

v.

ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
1. ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
2. ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ,
3. ΤΟΥ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΥ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 610/89).

5 *Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου — Οδηγός Εξετάσεων — Φύση —
Δεν αποτελεί δευτερογενή νομοθεσία — Αποτελεί εσωτερικό μέτρο
και αυτοδέσμευση της διοίκησης — Δεν απαιτείται η δημοσίευσή
του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας αφού δε συνιστά
public instrument.*

10 *Αναθεωρητική Δικαιοδοσία — Δικαστικός Έλεγχος — Επέμβαση Δια-
στηρίων — Ουσιαστική κρίση της διοίκησης — Κατ' αρχήν ανέλεγκτη
— Ειδικά η περίπτωση βαθμολόγησης σε εξετάσεις εκπαιδευτηρίων.*

15 *Συνταγματικό Δίκαιο — Σύνταγμα — Άρθρο 20 — Δικαίωμα εκπαιδευ-
σεως — Περιορισμοί του δικαιώματος σύμφωνα με το Σύνταγμα και
τις ισχύουσες διεθνείς συνθήκες — Ο καθορισμός του αριθμού των
εισακτέων φοιτητών στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου αποτελεί
επιτρεπτό περιορισμό.*

20 *Η αιτήτρια καταχώρισε την προσφυγή ενόψει του ότι δεν πέτυχε
στις εξετάσεις για εισαγωγή στην Παιδαγωγική Ακαδημία και δεν της
δόθηκε δικαίωμα αναθεώρησης της βαθμολογίας της πέρα από την
προβλεπόμενη διαδικασία βαθμολόγησης και αναβαθμολόγησης.*

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:

1. Το Άρθρο 7 του Κεφ. 1 επιβάλλει τη δημοσίευση του “public instrument” όταν είναι νομοθετικής φύσης και όταν εκδοθεί με νομοθετική εξουσιοδότηση. 5

Η κανονιστική πράξη πρέπει να βρίσκει έρεισμα σε εξουσιοδοτικό νόμο και εκδίδεται μόνο δυνάμει νομοθετικής εξουσιοδότησης.

10

Ο Οδηγός εξετάσεων δεν είναι κανονιστική πράξη και δεν εμπίπτει στην κατηγορία των “public instruments”, που επιβάλλεται η δημοσίευσή τους με βάση το Άρθρο 7 του περί Ερμηνείας Νόμου. Η σειρά των αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αναφορικά με Κανονισμούς δυνάμει του Άρθρου 3 του περί Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου (Ρύθμισις Θεμάτων Προσωπικού) Νόμου του 1970 (Ν. 61/70), δεν έχει εφαρμογή στην παρούσα υπόθεση, γιατί στηρίχτηκαν στις πρόνοιες του Νόμου που προβλέπει και επιβάλλει την έκδοση κανονισμών ή κανόνων που να ρυθμίζουν το θέμα της άσκησης αρμοδιότητας από τους Οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

20

Ο Οδηγός Εξετάσεων περιέχει πρόνοιες για τη διαδικασία των εξετάσεων που αποτελούν αυτοδέσμευση του τρόπου διεξαγωγής τους από τη Διοίκηση. Το περιεχόμενο του Οδηγού, τα δικαιώματα του διοικουμένου και οποιεσδήποτε επιπτώσεις σε αυτά από τον Οδηγό και την εφαρμογή του κρίνονται με βάση το Νόμο, συμπεριλαμβανομένων και των γενικών αρχών του Διοικητικού Δικαίου. Ο Οδηγός είναι εσωτερικό μέτρο.

25

Ο ισχυρισμός ότι η μη δημοσίευση του Οδηγού στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας τον καθιστά άκυρη δευτερογενή νομοθεσία, στην οποία στηρίχτηκε η διεξαγωγή των εξετάσεων και ως εκ τούτου αυτές είναι άκυρες, δεν ευσταθεί.

30

2. Τίθεται το ερώτημα εάν η γενική πρόνοια ότι δεν υπάρχει επανεξέταση των γραπτών είναι αντίθετη με τις αρχές του Διοικητικού Δικαίου. Ο τρόπος διόρθωσης των γραπτών, όπως αναφέρεται στον Οδηγό, δεν αφήνει περιθώρια για ανεπάρκεια έρευνας στον τρόπο διόρθωσης των γραπτών. 35

40

Ο τρόπος εισαγωγής και προαγωγής στα εκπαιδευτήρια γίνεται τοπικώς και διεθνώς συνήθως με εξετάσεις.

Ο τρόπος διεξαγωγής των εξετάσεων, οι ερωτήσεις και τα θέματα

που τίθενται είναι εντός της αποκλειστικής διακριτικής ευχέρειας των αρχών και, εν όσω ασκούν καλή τη πίστει τη διακριτική τους ευχέρεια, δεν υπόκεινται σε αναθεωρητικό έλεγχο.

5 Σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας η εκτίμηση της απόδοσης των υποψηφίων ανήκει στους βαθμολογητές και δεν μπορεί να ελεγχθεί με αυστηρωτική διαδικασία, εκτός εάν υπερβαίνει τα άκρα όρια της κατά κοινή πείρα και αντίληψη
10 αντικειμενικής δυνατής αξιολόγησης, οπότε συντρέχει κακή χρήση διακριτικής εξουσίας.

3. Η Πολιτεία δύναται να ορίζει τον ανώτατο βαθμό των υποψηφίων για εισαγωγή στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου. Έχει
15 την εξουσία να καθορίζει τον αριθμό με βάση τις εκπαιδευτικές ανάγκες, τα οικονομικά μέσα και τον Προϊτιπολογισμό.

Ο καθορισμός του αριθμού των εισακτέων φοιτητών στην Παιδαγωγική Ακαδημία του Κράτους δεν είναι αντίθετος ή ασύμφωνος με το Άρθρο 20.1 του Συντάγματος ή οποιαδήποτε συμβατική υπόχρεωση της Πολιτείας.
20

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

25 *Θεοδουλίδου διά του πατρός και κηδεμόνα της Ανδρέα Θεοδουλίδη και Άλλοι ν. Δημοκρατίας (1989) 3(Δ) Α.Α.Δ. 2605,*

Arsalides and Another v. Cyprus Telecommunications Authority (1983) 3(A) C.L.R. 510,

30 *Sophocleous v. Electricity Authority of Cyprus (1984) 3(B) C.L.R. 1089,*

Kofteros v. Electricity Authority of Cyprus (1985) 3(A) C.L.R. 394,

35 *Pavlidis and Others v. Cyprus Broadcasting Corporation (1986) 3(B) C.L.R. 1332,*

Christophorou and Others v. Republic (1985) 3(A) C.L.R. 272.

40

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση να μη συμπεριλάβουν και/ή να αποκλείσουν την αιτήτρια από τον

κατάλογο των επιτυχόντων υποψηφίων στις εισαγωγικές εξετάσεις της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύπρου, Διδασκαλικός Κύκλος, για το έτος 1989-1990.

- A. Παπαφιλίππου, για την Αιτήτρια. 5
- A. Ευαγγέλου, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση. 10
Cur. adv. vult.
- ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ.: Η αιτήτρια με την προσφυγή αυτή ζητά τις πιο κάτω θεραπείες:-
- "Α. Δήλωσιν του Δικαστηρίου ότι η πράξη και/ή απόφαση των καθ' ων η αίτηση να μη συμπεριλάβουν και/ή αποκλείσουν την Αιτήτριαν από τον Κατάλογον των επιτυχόντων υποψηφίων εις τας εισαγωγικές εξετάσεις της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύπρου, Διδασκαλικός Κύκλος, διά το έτος 1989-1990 είναι παράνομη και άκυρη και εστερημένη οιουδήποτε αποτελέσματος και παν το παραλειφθέν έδει να είχε διενεργηθεί. 15 20
- B. Δήλωσιν του Δικαστηρίου ότι η πράξη και/ή απόφαση των καθ' ων η Αίτηση να κατατάξουν την Αιτήτριαν εις τους αποτυχόντες υποψηφίους των εισαγωγικών εξετάσεων της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύπρου, Διδασκαλικός Κύκλος, διά το έτος 1989-1990 και να αποκλείσουν την Αιτήτριαν από τους πρωτοετείς φοιτητάς της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύπρου, Διδασκαλικός Κύκλος, για το έτος 1989-1990 είναι παράνομη και άκυρη και εστερημένη οιουδήποτε αποτελέσματος και παν το παραλειφθέν θα έδει να είχε διενεργηθεί. 25 30
- Γ. Δήλωση του Δικαστηρίου ότι η βαθμολογία που εδόθη στην αιτήτρια στις ανωτέρω εισαγωγικές εξετάσεις του Π.Α.Κ. είναι άκυρη και εστερημένη οιουδήποτε εννόμου αποτελέσματος. 35
- Δ. Δήλωση του Δικαστηρίου ότι ο Κατάλογος επιτυχόντων στην Π.Α.Κ. είναι άκυρος και εστερημένος οιουδήποτε εννόμου αποτελέσματος." 40
- Οι λόγοι που προβάλλονται για την ακύρωση της απόφασης είναι:-
1. Οι προσβαλλόμενες πράξεις λήφθηκαν χωρίς νομοθετική εξουσιοδότηση, με πλάνη περί το νόμο και τα πράγματα και

κατάχρηση ή υπέρβαση εξουσίας.

2. Παράνομα και αντικανονικά βαθμολογήθηκε η αιτήτρια με χαμηλούς βαθμούς, και

5

3. Η προσβαλλόμενη πράξη παραβιάζει το δικαίωμα εκπαίδευσης που προστατεύεται από το Άρθρο 20 του Συντάγματος και το δικαίωμα ισότητας και ίσης μεταχείρισης που διασφαλίζεται με το Άρθρο 28 του Συντάγματος.

10

Η Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου είναι Κρατικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα.

15 Ο περί Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύπρου (Εισαγωγή φοιτητών) Νόμος του 1986, (Αρ. 87/86), προνοεί για τον αριθμό και τον τρόπο εισαγωγής φοιτητών στην Παιδαγωγική Ακαδημία και για συναφή θέματα.

20 Το Υπουργικό Συμβούλιο, ένα τουλάχιστο μήνα πριν τη διεξαγωγή Εξετάσεων, ορίζει με απόφασή του τον αριθμό των εισακτέων φοιτητών κατά το αμέσως επόμενο της απόφασης ακαδημαϊκό έτος - (Άρθρο 3).

25 Κανένα πρόσωπο δεν εγγράφεται για φοίτηση στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου αν το όνομά του δεν αναγράφεται στον Πίνακα Εισακτέων Φοιτητών - (Άρθρο 6). Ο Πίνακας Εισακτέων Φοιτητών καταρτίζεται από το Διευθυντή Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου. Στον Πίνακα Εισακτέων Φοιτητών αναγράφονται στη δεύτερη στήλη του τα ονόματα υποψηφίων οι οποίοι δεν ανήκουν σε ειδική κατηγορία, που ο αριθμός είναι ίσος με τον αριθμό των εισακτέων φοιτητών. Η σειρά εγγραφής των ονομάτων στον Πίνακα καθορίζεται με αποκλειστικό κριτήριο τη βαθμολογία των υποψηφίων στις Εξετάσεις για εισαγωγή στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου - (Άρθρα 7, 8(β), 9(1)).

35

40 "Εξετάσεις" σημαίνει τις εξετάσεις που διεξάγονται από τη Διεύθυνση Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας για επιλογή των εισακτέων Κυπρίων στα Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ίδρύματα της Ελλάδας και στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου.

Με Απόφαση 31708 το Υπουργικό Συμβούλιο όρισε 191 τον αριθμό των εισακτέων φοιτητών στην Παιδαγωγική Ακαδημία για το ακαδημαϊκό έτος 1989-1990.

- Το Υπουργείο Παιδείας από τις 15 Δεκεμβρίου, 1988, ανακοίνωσε τις λεπτομέρειες που αφορούσαν τις εξετάσεις για τα Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και εξέδωσε τον "Οδηγό Εξετάσεων Ιουνίου 1989 για τα Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα για το Ακαδημαϊκό Έτος 1989-1990" - (Τεκμήριο 1). 5
- Στον Οδηγό αυτό περιλαμβάνονται το πρόγραμμα των εξετάσεων, το δικαίωμα συμμετοχής, τα εξεταστικά τέλη, τα εξεταστικά κέντρα, οδηγίες για τη δήλωση προτίμησης των υποψηφίων, εξεταστέα ύλη, βαθμολόγηση των γραπτών δοκιμίων, αναβαθμολόγηση, δικαίωμα για διεκδίκηση θέσης, κατανομή των θέσεων. 10
- Το σχετικό μέρος για την παρούσα υπόθεση είναι:-
- "2.5. ΚΥΚΛΟΣ Ε (Διδασκαλικός) Περιλαμβάνει τον κλάδο Δασκάλων και τον κλάδο Νηπιαγωγών της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύπρου (ΠΑΚ). 15
- Σημειώνεται ότι κατά το ακαδημαϊκό έτος 1989-90 θα εισαχθούν σπουδαστές στην ΠΑΚ για τελευταία φορά. Από το 1990-91 η εκπαίδευση των δασκάλων και νηπιαγωγών θα αναληφθεί από το Τμήμα Επιστημών της Αγωγής της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κύπρου. 20
- Στους σπουδαστές που θα εισαχθούν στο Α' έτος της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύπρου κατά το ακαδημαϊκό έτος 1989-90 δε θα καταβάλλεται επίδομα συντήρησης σπουδαστών." 25
- Αναφέρονται τα εξεταζόμενα μαθήματα. 30
- Η παράγραφος 5.1 έχει:-
- "5.1. Αιτήσεις για συμμετοχή στις εξετάσεις πρέπει να υποβληθούν στην Υπηρεσία Εξετάσεων από την 1η Φεβρουαρίου μέχρι τις 4 Μαρτίου 1989. Εκπρόθεσμες αιτήσεις δε θα γίνονται δεκτές." 35
- Η παράγραφος 7 αναφέρεται στη δήλωση προτίμησης κάθε υποψηφίου. 40
- Η παράγραφος 8 προνοεί για τη βαθμολόγηση των γραπτών δοκιμίων - αναβαθμολόγηση. Παραθέτω τις παραγράφους 8, 9, 10 και μέρος της 11:-

"8. Βαθμολόγηση των γραπτών δοκιμίων - Αναβαθμολόγηση

- 5 8.1 Κάθε γραπτό βαθμολογείται από δύο μέλη των επιτροπών αξιολόγησης. Ο πρώτος βαθμολογητής σημειώνει τους βαθμούς κατά ερώτηση και το σύνολο της βαθμολογίας στον ειδικό χώρο του γραπτού και, αφού τον καλύψει αδιαφανώς, παραδίδει τα γραπτά στον υπεύθυνο του βαθμολογικού κέντρου. Ο δεύτερος βαθμολογητής σημειώνει τους βαθμούς κατά ερώτηση και το σύνολο της βαθμολογίας του σε ειδικό χώρο του γραπτού και παραδίδει τα γραπτά στον υπεύθυνο του βαθμολογικού κέντρου.
- 10
- 15 8.2 Μετά τη βαθμολόγηση του γραπτού και από το δεύτερο βαθμολογητή αποκαλύπτεται η πρώτη βαθμολογία και συγκρίνεται με τη δεύτερη. Αν στο σύνολο των δύο βαθμολογιών δεν υπάρχει διαφορά μεγαλύτερη από 10%, τότε το άθροισμα των δύο βαθμολογιών αποτελεί το βαθμό του υποψηφίου στο μάθημα.
- 20 8.3 Σε περίπτωση που μεταξύ των δύο συνολικών βαθμολογιών διαπιστώνεται διαφορά μεγαλύτερη από 10%, τότε το γραπτό δοκίμιο αναβαθμολογείται από τον εντεταλμένο ειδικό επιθεωρητή. Η βαθμολογία του αναβαθμολογητή διπλασιαζόμενη αποτελεί το βαθμό του υποψηφίου στο συγκεκριμένο μάθημα και είναι οριστική.
- 25
- 30 8.4 Επανεξέταση των γραπτών ή άλλη αναβαθμολόγηση δεν επιτρέπεται.
- 35 9. Αναγωγή (Conversion) των αρχικών βαθμολογιών. Οι αρχικές βαθμολογίες στα διάφορα μαθήματα ανάγονται σε κλίμακα με κοινό μέσο και κοινή τυπική απόκλιση ύστερα από σχετική στατιστική επεξεργασία. Με την αναγωγή οι βαθμολογίες στα διάφορα μαθήματα αποκτούν την ίδια βαρύτητα.
- 40 Η όλη εργασία της αναγωγής γίνεται από το Τμήμα των Μηχανογραφικών Υπηρεσιών με ηλεκτρονικό υπολογιστή.
10. Δικαίωμα για διεκδίκηση θέσης
Δικαίωμα για διεκδίκηση θέσης αποκτούν όσοι από τους υποψηφίους συγκεντρώνουν ανηγμένη βαθμολογία 50% τουλάχιστο της συνολικής βαθμολογίας.

11. Κατανομή των θέσεων

11.1 Όσοι εξασφαλίσουν δικαίωμα διεκδίκησης θέσης σε ένα κύκλο, τοποθετούνται στη σειρά με κριτήριο την ολική ανηγμένη βαθμολογία που συγκέντρωσε ο καθένας. 5

11.3 Ο πίνακας εισακτέων στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου καταρτίζεται αφού ληφθούν υπόψη και οι πρόνοιες του 'Περί εισαγωγής φοιτητών στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου' Νόμου." 10

Το πλαίσιο στα τετράδια απαντήσεων στο οποίο είναι γραμμένα τα προσωπικά στοιχεία (αριθμός ταυτότητας, επώνυμο, όνομα, όνομα πατέρα, γενικός αριθμός του υποψηφίου και το εξεταστικό κέντρο) καλύπτεται αδιαφανώς. 15

Η αιτήτρια την 1η Μαρτίου, 1989, υπόβαλε αίτηση συμμετοχής στις εξετάσεις για εξασφάλιση θέσης στον Κύκλο Ε (Διδασκαλικό). Παρακάθησε στις εξετάσεις. Το άθροισμα των βαθμών της ανήλθε σε 96.953 από σύνολο 160 μονάδων. Κατάλαβε τη 614η θέση κατά σειρά επιτυχίας στο Διδασκαλικό Κύκλο από τους 2.249 υποψηφίους που συμπλήρωσαν την εξέταση στον πιο πάνω κύκλο. 20

Επειδή οι αιτητές ήταν πολύ περισσότεροι από τον αριθμό των εισακτέων, όπως αυτός καθορίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, η επιλογή έγινε με βάση τα αποτελέσματα των εξετάσεων στις οποίες παρακάθησαν. Το όνομα της αιτήτριας δεν περιλήφθηκε στον Πίνακα Εισακτέων που προνοείται από το Νόμο. 25

Στις 28 Ιουλίου, 1989, δημοσιεύτηκε στον ημερήσιο τύπο ο Κατάλογος των Εισακτέων, στον οποίο δεν περιλαμβάνονταν το όνομα της αιτήτριας. 30

Στις 2 Αυγούστου, 1989, η αιτήτρια έστειλε στο Υπουργείο Παιδείας και στον Προϊστάμενο Υπηρεσίας Εξετάσεων Υπουργείου Παιδείας έγγραφη ένσταση για τον κατάλογο και ζήτησε την αναθεώρηση των γραπτών της. 35

Στις 3 Αυγούστου, 1989, η αιτήτρια ειδοποιήθηκε γραπτώς ότι η βαθμολογία της ήταν 96.953 και πληροφορήθηκε προφορικά ότι δεν μπορούσε να γίνει αναθεώρηση των γραπτών της. 40

Η επιχειρηματολογία του δικηγόρου της επικεντρώθηκε στον τρόπο διεξαγωγής των εξετάσεων, βαθμολογίας, έκδοσης των

5 αποτελεσμάτων και ειδικά το δικαίωμα αναθεώρησης με κύριο ισχυρισμό ότι η διαδικασία που ακολουθήθηκε ήταν αυθαίρετη και στηριζόταν στον Οδηγό Εξετάσεων που δεν έχει καμιά νομική ισχύ, αφού δεν εγκρίθηκε από αρμόδια αρχή και ιδιαίτερα δε δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Ισχυρίστηκε ότι είναι κανονιστική πράξη η οποία δεν έχει νομική υπόσταση, επειδή δεν δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Κατάληξε ότι, επειδή οι εξετάσεις έγιναν με βάση ανύπαρκτη νομικά κανονιστική πράξη, είναι άκυρες.

10 Ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση εισηγήθηκε ότι ο Οδηγός Εξετάσεων δεν είναι κανονιστική πράξη, και ως εκ τούτου δεν είναι αναγκαία η δημοσίευση του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Η διαδικασία που ακολουθήθηκε αποτελεί εσωτερικό διοικητικό μέτρο για να εξασφαλιστεί αδιάβλητος και αντικειμενικός τρόπος διεξαγωγής των εξετάσεων.

15 Ο Νόμος προνοεί για εξετάσεις, αλλά δεν προβλέπει για την έκδοση κανονισμών ή κανονιστικής πράξης.

20 Το Άρθρο 7 του περί Εφημερίας Νόμου, Κεφ. 1 προβλέπει:-

25 "7. Every Law and public instrument made or issued under any Law or other lawful authority and having legislative effect shall be published in the Gazette and unless it be therein otherwise provided shall take effect and come into operation on the date of such publication and shall be judicially noticed."
"Public instrument" ορίζεται στον περί Εφημερίας Νόμο.

30 Το Άρθρο 7 επιβάλλει τη δημοσίευση του "public instrument" όταν είναι νομοθετικής φύσης και όταν εκδοθεί με νομοθετική εξουσιοδότηση.

35 Η κανονιστική πράξη πρέπει να βρῖσκει έρεισμα σε εξουσιοδοτικό νόμο και εκδίδεται μόνο δυνάμει νομοθετικής εξουσιοδότησης - (Στασινόπουλος "Δίκαιον των Διοικητικών Πράξεων" (1951) σελ. 99 και Στέλλα Θεοδουλίδου διά του πατρός και κηδεμόνα της Ανδρέα Θεοδουλίδη και Άλλοι ν. Κυπριακής Δημοκρατίας (1989) 3(Δ) Α.Α.Δ. 2605).

40 Ο Οδηγός δεν είναι κανονιστική πράξη και δεν εμπίπτει στην κατηγορία των "public instruments", που επιβάλλεται η δημοσίευσή τους με βάση το Άρθρο 7 του περί Εφημερίας Νόμου. Η σειρά των αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αναφορικά με Κα-

νονισμούς δυνάμει του Άρθρου 3 του περί Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου (Ρύθμισις Θεμάτων Προσωπικού) Νόμου του 1970 (Αρ. 61/70), δεν έχει εφαρμογή στην παρούσα υπόθεση, γιατί στηρίχτηκαν στις πρόνοιες του Νόμου που προβλέπει και επιβάλλει την έκδοση κανονισμών ή κανόνων που να ρυθμίζουν το θέμα της άσκησης αρμοδιότητας από τους Οργανισμούς δημοσίου δικαίου - (βλ., μεταξύ άλλων, *Arsalides and Another v. CY.T.A.* (1983) 3(A) C.L.R. 510· *Sophocleous v. E.A.C.* (1984) 3(B) C.L.R. 1089· *Kofteros v. Electricity Authority of Cyprus* (1985) 3(A) C.L.R. 394· *Pavlidis and Others v. C.B.C.* (1986) 3(B) C.L.R. 1332).

Ο Οδηγός Εξετάσεων περιέχει πρόνοιες για τη διαδικασία των εξετάσεων που αποτελούν αυτοδέσμευση του τρόπου διεξαγωγής τους από τη Διοίκηση. Το περιεχόμενο του Οδηγού, τα δικαιώματα του διοικουμένου και οποιεσδήποτε επιπτώσεις σε αυτά από τον Οδηγό και την εφαρμογή του κρίνονται με βάση το Νόμο, συμπεριλαμβανομένων και των γενικών αρχών του Διοικητικού Δικαίου. Ο Οδηγός είναι εσωτερικό μέτρο.

Ο ισχυρισμός ότι η μη δημοσίευση του Οδηγού στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας τον καθιστά άκυρη δευτερογενή νομοθεσία στην οποία στηρίχτηκε η διεξαγωγή των εξετάσεων και ως εκ τούτου αυτές είναι άκυρες δεν ευσταθεί.

Η γραπτή εξέταση προσφέρει αντικειμενική βάση για αξιολόγηση των γνώσεων των υποψηφίων και χωρίς αμφιβολία δίδει μεγαλύτερα εχέγγυα αδιάβλητης εκτίμησης των ικανοτήτων των υποψηφίων. Είναι αντικειμενικός και δίκαιος τρόπος αξιολόγησης.

Τίθεται το ερώτημα εάν η γενική πρόνοια ότι δεν υπάρχει επανεξέταση των γραπτών είναι αντίθετη με τις αρχές του Διοικητικού Δικαίου. Ο τρόπος διόρθωσης των γραπτών όπως αναφέρεται στον Οδηγό, απόσπασμα του οποίου έχει παραταθεί πιο πάνω, δεν αφήνει περιθώρια για ανεπάρκεια έρευνας στον τρόπο διόρθωσης των γραπτών. Διαλαμβάνει αξιολόγηση των γραπτών από τους δύο βαθμολογητές και, αν υπάρχει διαφορά μεγαλύτερη από 10% μεταξύ των δύο βαθμολογητών, τα γραπτά αξιολογούνται από αναβαθμολογητή που είναι Επιθεωρητής Μέσης Εκπαίδευσης.

Ο τρόπος εισαγωγής και προαγωγής στα εκπαιδευτήρια γίνεται τοπικώς και διεθνώς συνήθως με εξετάσεις.

Ο τρόπος διεξαγωγής των εξετάσεων, οι ερωτήσεις και τα θέματα που τίθενται είναι εντός της αποκλειστικής διακριτικής ευ-

χέρειας των αρχών και, εν όσω ασκούν καλή τη πίστει τη διακριτική τους ευχέρεια, δεν υπόκεινται σε ανάθεωρητικό έλεγχο.

- 5 Σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας η εκτίμηση της απόδοσης των υποψηφίων ανήκει στους βαθμολογητές και δεν μπορεί να ελεγχθεί με ασφαλιστική διαδικασία, εκτός εάν υπερβαίνει τα άκρα όρια της κατά κοινή πείρα και αντίληψη αντικειμενικής δυνατής αξιολόγησης, οπότε συντρέχει κακή χρήση διοικητικής εξουσίας (Βλ. Αποφάσεις Σ.τ.Ε. 1524, 1535, 1536, 1537/1965, 10 1137/1967, 785, 1338, 2787/1974, 898, 1145, 1146, 1151/1975).

Το δικαίωμα εκπαίδευσης διασφαλίζεται από το Άρθρο 20:1 του Συντάγματος, το οποίο έχει:-

- 15 "1. Έκαστος έχει το δικαίωμα να εκπαιδευθεί και έκαστον άτομον ή ίδρυμα έχει το δικαίωμα να παρέχη εκπαίδευσιν τηρουμένων των διατυπώσεων, όρων και περιορισμών των επιβαλλομένων υπό του οικείου κοινοτικού νόμου των αναγκαιών μόνον προς το συμφέρον της ασφαλείας της Δημοκρατίας ή της συνταγματικής τάξεως ή της δημοσίας ασφαλείας ή της δημοσίας τάξεως ή της δημοσίας υγείας ή των δημοσίων ηθών ή του βαθμού και της ποιότητος της παιδείας ή προς προστασίαν των δικαιωμάτων και ελευθεριών των άλλων, συμπεριλαμβανομένου και του δικαιώματος των γονέων, 20 όπως διασφαλίζωσιν υπέρ των τέκνων αυτών εκπαιδεύσιν συνάδουσαν προς τας θρησκευτικάς αυτών πεποιθήσεις."
- 25

- Το Πρόσθετον Πρωτόκολλον στην Ευρωπαϊκήν Σύμβασιν διά την Προάσπισιν των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που κυρώθηκε με το Νόμο 39/62, στο 30 Άρθρο 2, σε ελληνική μετάφραση, προβλέπει:-

- 35 "Ουδείς δύναται να στερηθή του δικαιώματος όπως εκπαιδευθή. Παν Κράτος εν τη ασκήσει των αναλαμβανόμενων υπ' αυτού καθηκόντων επί του πεδίου της μορφώσεως και της εκπαίδευσως θα σέβεται το δικαίωμα των γονέων όπως εξασφαλίζωσι την μόρφωσιν και εκπαιδευσιν ταύτην συμφώνως προς τας ιδίας αυτών θρησκευτικάς και φιλοσοφικάς πεποιθήσεις."

- 40 Το δικαίωμα εκπαίδευσης αναγνωρίζεται και από το Άρθρο 13 του Διεθνούς Συμφώνου περί Οικονομικών, Κοινωνικών και Πολιτιστικών Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών που κυρώθηκε με το Νόμο 14/69. Το Άρθρο 13(3) προβλέπει:-

"3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέω-
 σιν όπως σέβονται την ελευθερίαν των γονέων και, εφ' όσον
 ενδείκνυται, των νομίμων κηδεμόνων, όπως ούτοι επιλέγουν
 διά τα τέκνα των σχολάς ετέρας πλην των καθιδρυομένων υπό
 των δημοσίων αρχών, εφ' όσον αι σχολαί αύται συνάδουσι
 προς τας κατωτάτας εκπαιδευτικάς προϋποθέσεις, τας εκάστο-
 τε καθοριζόμενας ή εργαζόμενας υπό του Κράτους, και όπως
 διασφαλίζουσι την θρησκευτικήν και ηθικήν εκπαίδευση των
 τέκνων των συμφώνως προς τας ίδιαις αυτών πεποιθήσεις."

5

10

Οι πιο πάνω συνταγματικές και συμβατικές πρόνοιες επιτρέ-
 πουν στην Πολιτεία να επιβάλλει περιορισμούς αναγκαίους για το
 συμφέρον, μεταξύ άλλων, του βαθμού και της ποιότητας της παι-
 δείας και των αναγκών της κοινωνίας, οι οποίοι όμως να μην εί-
 ναι αντίθετοι με το δικαίωμα εκπαίδευσης όπως οριοθετείται.

15

Η Πολιτεία δύναται να ορίζει τον ανώτατο βαθμό των υπο-
 ψηφίων για εισαγωγή στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου.
 Έχει την εξουσία να καθορίζει τον αριθμό με βάση τις εκπαι-
 δευτικές ανάγκες, τα οικονομικά μέσα και τον Προϋπολογισμό.

20

Ο καθορισμός του αριθμού των εισακτέων φοιτητών στην
 Παιδαγωγική Ακαδημία του Κράτους δεν είναι αντίθετος ή
 ασύμφωνος με το Άρθρο 20.1 του Συντάγματος ή με οποιαδή-
 ποτε συμβατική υποχρέωση της Πολιτείας - (βλ. *Christophorou
 and Others v. Republic* (1985) 3(A) C.L.R. 272).

25

Δεν έχει προταθεί ο,τιδήποτε για τεκμηρίωση του ισχυρισμού
 της παράβασης του Άρθρου 28 του Συντάγματος που διασφαλί-
 ζει την ισότητα και ίση μεταχείριση. Αντίθετα η όλη διαδικασία
 διεξαγωγής των εξετάσεων και καταρτισμός του Πίνακα Εισα-
 κτέων γίνονται με ίση μεταχείριση όλων των υποψηφίων.

30

Η αιτήτρια δεν έτυχε δυσμενούς διάκρισης. Στις εξετάσεις και
 στη βαθμολόγηση των γραπτών τηρείται το απόρρητο, η αντικειμε-
 νικότητα και το απρόσωπο και όλοι οι εξεταζόμενοι τυγχάνουν ίσης
 μεταχείρισης.

35

Για τους πιο πάνω λόγους η προσφυγή αποτυγχάνει και
 απορρίπτεται.

40

Καμιά διαταγή για έξοδα.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.